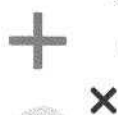

به نام آنکه جان را فکرت آموخت

بازی و سرگرمی خلاقانه‌ی آموزشی دوم ابتدایی

زیر نظر و با مقدمه دکتر شاکری (شاگردی)

تیزهوشانه

سرشناسه : صوفی لو، معصومه، ۱۳۵۱ -
 عنوان و نام پدیدآور : ۱۰۱ بازی و سرگرمی آموزشی خلاقانه‌ی دوم ابتدایی /
 معصومه صوفی‌لو : زیرنظر و با مقدمه مهدی شاگردی (شاگری).
 مشخصات نشر : تهران: انتشارات تیزهوشان، ۱۳۹۳.
 مشخصات ظاهری : ۱۰۶ص.: مصور، جدول، نمودار.
 شایک : ۴-۵۲-۶۲۸۳-۶۰۰-۹۷۸ : ۱۵۰۰۰۰ ریال
 وضعیت فهرست نویسی : فیپا
 عنوان گسترده : صد و یک بازی و سرگرمی خلاقانه‌ی آموزشی دوم ابتدایی.
 موضوع : آموزش ابتدایی -- ایران -- فعالیت‌های فوق‌برنامه
 موضوع : بازی‌های آموزشی
 موضوع : سرگرمی‌های علمی
 شناسه افزوده : شاگردی، مهدی، ۱۳۴۰ -، ناظر، مقدمه‌نویس
 رده بندی کنگره : ۱۳۹۳ ص۴/ص۹ LB۱۵۹۲
 رده بندی دیویی : ۲۷۲/۱۳۰۹۵۵
 شماره کتابشناسی ملی : ۳۴۴۳۴۹۸
 تاریخ درخواست : ۱۳۹۲/۱۲/۲۶
 تاریخ پاسخگویی : ۱۰/۰۱/۱۳۹۳
 کد پیکیبی : ۳۴۴۲۹۶۰

دفتر مرکزی: (میرداماد) ۲۲۲۲۲۲۴۴

انتشارات ۶۶۹۷۹۸۲۳ - ۶۶۹۶۰۱۷۵

تهران - صندوق پستی ۱۶۵۳ - ۱۴۱۵۵ / فکس: ۶۶۹۷۲۸۵۴

مرکز پخش تهران: میدان انقلاب، کارگر جنوبی، روبه‌روی پاساژ مهستان،

بن بست سرود، پلاک ۸، واحد ۱

نام کتاب	: ۱۰۱ بازی و سرگرمی آموزشی خلاقانه‌ی دوم ابتدایی
پدید آورنده	: معصومه صوفی‌لو
زیر نظر	: دکتر مهدی شاگردی (شاگری)
ناشر	: مجتمع فرهنگی - انتشاراتی تیزهوشان
گرافیک و صفحه آرایی	: محمود دهقان
ویراستار	: زهرا شاگردی
شمارگان	: ۳۰۰۰
ناظر فنی و چاپ	: مهرگان بصیری
لیتوگرافی / چاپ / صحافی	: ذکر
نوبت چاپ	: اول (تمام رنگی) ۹۴-۱۳۹۳
قیمت	: ۱۵۰۰۰ تومان

این اثر به ابتکار موسسه فرهنگی تیزهوشان تألیف و در کتابخانه ملی به ثبت رسیده و با مجوز رسمی منتشر شده است. لذا هر گونه نسخه برداری و نمونه سازی از کل یا جزء آن بر اساس قانون نشر مصوبه مجلس شورای اسلامی پیگرد قانونی و قضایی دارد.

تقدیم به اولیای محترم آموزشی و پدران و مادران

مقدمه

اگر به شما بگویند، «فرزند شما تیزهوش است» چقدر خوشحال می‌شوید؟ البته شاید خلاف آن، یعنی شنیدن این‌که شما دارای فرزندى با توان هوشی پائین هستید، سبب نگرانی خاطر شما شود!

بسیار اتفاق می‌افتد که علائق و عواطف مادرانه یا پدرانه‌ی ما، بر واقعیت‌های موجود در فرزندانمان غالب می‌شود و بدون اطلاع از معیارهای لازم، آنان را افرادی خارق‌العاده به حساب می‌آوریم؛ و برعکس، در مواردی عدم انطباق اعمال و رفتار فرزندانمان با بعضی از انتظارات ذهنی ما که معمولاً جنبه‌ی مقایسه‌ای هم دارد، باعث مشکلاتی برای بچه‌ها می‌شود. بدون شک، داشتن اطلاعاتی هرچند کلی درباره‌ی مقوله‌ی هوش و تیزهوشان، می‌تواند بسیاری از سؤال‌ها و نگرانی‌های ما درباره‌ی فرزندانمان را برطرف کند.

هوش، تیزهوش و فرضیه‌ی هوش هفت‌گانه!

هوش، از واژه‌ها و مفاهیمی است که ارائه‌ی تعریف واحدی برای آن سال‌ها مورد بحث روانشناسان بوده و با توجه به پیچیدگی ابعاد وجودی انسان، از جنبه‌های مختلفی تعریف شده است.

اگرچه ارائه‌ی تعریف واحدی از هوش، سال‌ها به طول انجامید، اما در بیانی ساده و اجمالی می‌توان این‌چنین بیان داشت که «هوش مجموعه‌ای از توانمندی‌های وجودی هر انسان است که به صورت سازگاری با محیط نمایان می‌شود».

ما با هوش به حل مسائل و ارائه‌ی راه‌کارهایی در زندگی می‌پردازیم. گاهی در بروز نوآوری و خلق آثار هنری و گاهی در سخن‌وری و ایجاد ارتباطات اجتماعی از آن استفاده می‌کنیم و نیز برای پاسخ به چارهایی که در ذهن ما به دلیل دقت بصری پیش می‌آید از هوش کمک می‌گیریم.

با این تعریف و تفصیل، اصطلاح تیزهوش و نخبه به افرادی اطلاق می‌شود که در توانایی‌های یاد شده، برجستگی بیشتری دارند.

تحقیقاتی که طی سالیان اخیر درباره‌ی واژه‌ی هوش به عمل آمده سبب پدید آمدن نظریات مختلفی گردیده؛ از جمله این‌که برخلاف گذشته که تصور می‌شد، هوش کاملاً ارثی است، امروزه اعتقاد بر این است که علاوه بر ارث، عوامل محیطی نیز در شکل‌گیری و بروز آن بسیار مؤثر هستند. هرچند میزان نقش هر کدام قابل تأمل است، اما واقعیت این است که نقش محیط (اعم از خانواده/ مدرسه/ محیط اجتماعی)، علاوه بر آن که می‌تواند نقش مؤثری در بروز استعدادها داشته باشد، به همان اندازه می‌تواند در مهار استعدادهای بالقوه اثرگذار باشد. بی‌تردید محیط رشد، یکی از عوامل مهم در بروز توانمندی‌های ذهنی و شخصیتی فرزندان ماست و در نتیجه فراهم کردن زمینه‌های محیطی به منظور افزایش رشد علمی و اطلاعات عمومی آنها نیز در این امر بسیار مؤثر می‌باشد. همچنین موضوع هوش هفت‌گانه که از سه دهه پیش مطرح و تحقیقات زیادی در مورد آن انجام شده یکی از مسائل بسیار مهم و قابل تأملی است که امروزه حتی دانشمندان نسبت به جایگاه آن در مغز، نظرات علمی را مطرح کرده‌اند لذا بدین خاطر، لازم است در اظهار نظر درباره‌ی توان ذهنی فرزندانمان مراقب باشیم، تا معیار سنجش آنها را محدود به یک بعد از هوش، مثل «هوش ریاضی منطقی» نکنیم؛ چرا که با نظریات امروزی و موضوع هوش چندگانه از جمله هوش ریاضی منطقی/ کلامی/ فضایی/ هنری/ جسمی - حرکتی/ درون فردی و هوش برون فردی (اجتماعی) چنین برخوردی منطقی نخواهد بود.

تست‌های هوش IQ

بسیاری از اولیا مشتاقند بدانند فرزندشان از نظر هوشی در چه وضعیتی قرار دارد. قابل ذکر است اصطلاح بهره‌ی هوشی (I.Q)، در واقع، حاصل عبارت $100 \times \frac{\text{سن عقلی (Mental Age)}}{\text{سن تقویمی (Chronological Age)}}$ است. در این فرمول عدد ۱۰۰ به‌طور قراردادی برای نشان دادن بهره‌ی هوشی فردی عادی در نظر گرفته می‌شود که بر این اساس، بهره‌ی هوشی کم‌تر از ۱۰۰، به معنای آن است که فرد از گروه سنی خود عقب‌تر و بهره‌ی هوشی بالای ۱۰۰ به معنای بالاتر بودن فرد از نظر میزان هوش نسبت به گروه سنی خود می‌باشد.

EiQ (هوش هیجانی)

هوش هیجانی یا EiQ که امروزه به EQ متداول شده یکی از موضوعات مهم روان‌شناسی اجتماعی روز دنیا است. چنانچه در چند دهه‌ی اخیر بررسی‌هایی در مورد افرادی صورت گرفت که با وجود دارا بودن IQ بالا در کودکی، افراد ناموفقی در بزرگسالی شده و برعکس، افراد موفقی که در کودکی از نظر ضریب هوشی در حد متوسط بوده‌اند. این واقعیت توجه دانشمندان را به سوی نکته‌ی مهمی معطوف کرد که «هوش هیجانی» نام گرفت و امروزه به آن توجه ویژه‌ای می‌شود چرا که هوش هیجانی از کودکی قابل تقویت است و هر چه این مهم بیشتر صورت گیرد، فرزندانمان به سمت موفقیت بیشتری رهنمون خواهند شد.

امید است، اولیای آینده‌نگر با افزایش سطح اطلاعات علمی خود در تقویت هوش هیجانی فرزندانشان موفق‌تر باشند.

درباره‌ی کتاب حاضر:

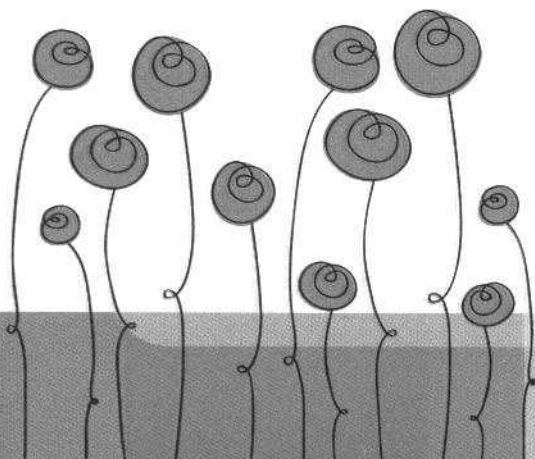
کتاب حاضر یکی از سری کتاب‌های ۱۰۱ بازی و سرگرمی خلاقانه‌ی آموزشی در مقطع ابتدایی است که با هدف ارائه‌ی پرسش‌های هوش و خلاقیت در غالب بازی و سرگرمی، مرتبط با مسائل آموزشی همان پایه‌ی تحصیلی تألیف گردیده است.

این کتاب که توسط یکی از اعضای باتجربه‌ی تیم مؤلفین مؤسسه تیزهوشان تهیه شده حاصل سال‌ها تجربه‌ی ایشان در مسئولیت سرگروه آموزشی و تدریس در کلاس‌های همان پایه می‌باشد که می‌تواند به عنوان یک مآخذ کمک آموزشی برای معلمان و اولیای محترم مورد استفاده قرار گیرد.

شاد و سربلند باشید.

دکتر مهدی شاگردی (دکتر شاگری)

تهران / مردادماه ۱۳۹۳

شکل‌های شطرنجی

۷

داستان ساعت

۳۲

تقویم

۸

تقویت هوش

۳۳

تقارن

۹

نقطه‌ها

۳۴

نمودار تصویری

۱۰

یافتن شباهت‌ها و تفاوت‌ها

۳۵

کاشی‌کاری یا پوشاندن سطح

۱۱

الگویابی کن

۳۶

تقارن همه جا هست

۱۲

یافتن شکل از زمینه

۳۷

پرتاب سکه و احتمال

۱۳

اعداد مثلثی

۳۸

شعر و ریاضی

۱۴

الگوهای شکلی

۳۹

بازی با اعداد

۱۵

مثلث شگفت‌انگیز

۴۰

بازی شماره ده

۱۶

داستان ساعت

۴۱

بازی شماره یازده

۱۷

بادکنک‌ها

۴۲

جمع و تفریق

۱۸

شباهت‌ها و تفاوت‌ها

۴۳

پرتاب و اندازه‌گیری

۱۹

آمارگیری و نمودار ستونی

۴۴

حدس و اندازه‌گیری

۲۰

یافتن مسیر

۴۵

در بازار

۲۱

جدول تفریق

۴۶

تحقیق و پژوهش ریاضی

۲۲

یافتن اعداد

۴۷

معما

۲۳

یافتن تقارن در حروف

۴۸

خرید و فروش

۲۴

بازی شماره چهل و سه

۴۹

خواندن فکر

۲۵

یافتن شکل‌های هندسی

۵۰

خاطره‌ی ساعتی

۲۶

بازی با اعداد

۵۱

ساختن طرح متقارن

۲۷

بازی شماره چهل و شش

۵۲

خط میخی

۲۸

ساختن طرح متقارن

۵۳

پرتاب تاس

۲۹

سرشماری کن

۵۴

الگویابی

۳۰

مغازه بازی

۵۵

نمودار ستونی

۳۱

انتخاب درست

۵۶

نمودار میوه‌ها

۵۶

شماره صفحه	نام بازی	شماره صفحه	نام بازی
۸۲	خاطره نویسی	۵۷	یادداشت برداری کن
۸۳	یافتن هم معنی ها	۵۸	نمودار جان دار و بی جان
۸۴	بازی با نقطه ها	۵۹	فرمول غذا سازی گیاهان
۸۵	جدول	۶۰	بگرد و پیدا کن
۸۶	شعر سازی	۶۱	بازی شماره پنجاه و پنج
۸۷	بازی شماره هشتاد و یک	۶۲	دایره المعارف
۸۸	بازی با کلمات	۶۳	تشخیص تخم مرغ پخته از تخم مرغ خام
۸۹	یافتن کلمه های مخالف	۶۴	تونل صداها
۹۰	یافتن کلمه ی پنهان	۶۵	ایستگاه مهارت
۹۱	جدول بر عکس!	۶۶	چوب کبریت های متحرک
۹۲	حکایت	۶۷	بازی شماره شصت و یک
۹۳	همانندها	۶۸	حباب بسیار بزرگ
۹۴	مرتب کن	۶۹	رنگ های جادویی
۹۵	کلمات پنهان	۷۰	نی آب پاش
۹۶	هم معنی ها	۷۱	جدول
۹۷	یافتن هم آواها	۷۲	ضرب المثل بساز
۹۸	وصل کن	۷۳	اندازه گیری
۹۹	مرتب کن	۷۴	بازی با حروف
۱۰۰	داستان نیمه تمام	۷۵	کلمات پنهان
۱۰۱	مرتب کردن داستان	۷۶	یافتن ضرب المثل
۱۰۲	بازی شماره نود و شش	۷۷	کلمه های جا افتاده
۱۰۳	متشابه ها را پیدا کن	۷۸	ضرب المثل ها
۱۰۴	فرهنگ کتابخوانی	۷۹	شکار کلمات
۱۰۵	جدول	۸۰	اسم، فامیل
۱۰۶	الگو را پیدا کن	۸۱	بازی با حروف الفبا
۱۰۷	بازی شماره صد و یک		